

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma erevesi Ara Donem Değerlendirmesine İlişkin Üst Düzey Toplantı

Kavram Notu ve Program

ÖNSÖZ

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nin uygulanmasının Ara Dönem Değerlendirmesine ilişkin Genel Kurul Üst Düzey Toplantısı 18-19 Mayıs 2023 tarihleri arasında New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde gerçekleştirilecektir.

Sendai Çerçevesi Üst Düzey Toplantısı'na [Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı](#)'nı temsilen Özlem Altıparmak katılacaktır. Vakfımız, Birleşmiş Milletler Afet Risk Azaltma Paydaş Katılım Mekanizması üyesidir ve uluslararası afet risk azaltma gündemini takip etmektedir. Üst Düzey Toplantı ve etkinliklere ilişkin bilgilendirmeler vakfımız sosyal medya hesaplarından yayınlanacaktır.

Üst Düzey Toplantı; üye Devletler, Birleşmiş Milletler sistemi ortakları ve diğer paydaşlar için Ara Dönem Gözden Geçirme bulguları ve tavsiyeleri üzerinde düşünmek, 2015'ten bu yana ortaya çıkan sorunları incelemek, bağlam değişikliklerini ve riskin sistemik doğasını daha etkili bir şekilde ele almak ve Sendai Çerçevesi, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, Paris Anlaşması ve diğer anlaşmalar, çerçeveler ve sözleşmelerin sonuçlarını ve hedeflerini gerçekleştirmek için yol haritası düzeltmelerini ve yeni girişimleri belirlemek için bir platform işlevi görmektedir.

Sendai Çerçevesi Üst Düzey Toplantısı'na ilişkin kavram notunu Türkçeye çevirdik ve ilginize sunuyoruz. Toplantı programı ve etkinliklere ilişkin bilgilere ulaşmak için: [MTR SF Homepage | Midterm Review of the Sendai Framework \(undrr.org\)](#)

Çeviren: Av. İpek Sezgin
Hukuk, Doğa ve Toplum Vakfı – HUDOTO
<https://hudoto.com/>

KAVRAM NOTU VE PROGRAM

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi Ara Dönem Değerlendirmesine İlişkin Üst Düzey Toplantı

“Direnci Bir Gelecek için Risk Azaltmak Üzere Birlikte Çalışmak”

**Birleşmiş Milletler Genel Merkezi, New York
18-19 Mayıs 2023 10.00-18.00**

Bağlam

Dünyanın risk tablosu daha önce görülmemiş bir hız ve ölçekte değişmektedir. Riskin sistemik yapısı ile sektörler, sistemler coğrafyalar arasında yayılan art arda gelen şoklar, ister doğal, çevresel, insan kaynaklı, biyolojik, teknolojik veya iklimle ilgili olsun, riski anlama, yönetme ve azaltma yaklaşımlarının yeniden incelenmesi gerekmektedir.

Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesinin 2015 yılında kabul edilmesinden bu yana uygulanmasında ilerleme kaydedilmiş olsa da, 2030 yılına kadar hiçbir ülke sonuç ve hedeflere ulaşma hedeflerine yakın değildir. Sosyal, ekonomik ve çevresel sistemlerdeki riskleri azaltmak için Sendai Çerçevesinin uygulanmaması, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ile Paris Anlaşması ve Kunming-Montreal Küresel Biyoçeşitlilik Çerçevesi dahil olmak üzere diğer hükümetler arası anlaşma ve sözleşmelerin amaç ve hedeflerine ulaşılmasını imkansız hale getirmektedir.

Riskin ekonomik, sosyal, siyasi ve ekolojik belirleyici güçlerine ilişkin anlayışın gittikçe gelişmesine rağmen sektörler ve disiplinler arası afet risk yönetimi ve önleme çabalarının mümkün olması için anlamlı yönetim dönüşümlerine hâlâ ihtiyaç bulunmaktadır. Risk bilgisi karar alma süreçlerine, yönetişime, yatırımlara ve davranış biçimlerine sistematik olarak dahil edilmelidir. Bu şekilde ülkeler, daha risk bilgisine odaklı, direnci ve kapsayıcı kalkınma yollarını şekillendirebilir.

Sendai Çerçevesinin Ara Dönem Değerlendirmesi

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nin¹ uygulanmasının ara dönem değerlendirmesi (Sendai Çerçevesi- Ara Dönem Değerlendirmesi)² çerçevenin uygulanmasının ele alır; uygulamadaki ilerlemeyi ve önündeki zorlukları değerlendirir, 2015'ten bu yana bağlamdaki değişiklikleri, yeni ve ortaya çıkan sorunları tanımlar, riske dayalı karar alma, yatırım ve davranış konularında hızlandırılmış ve güçlendirilmiş eylem seçeneklerini inceler. Sendai Çerçevesi- Ara Dönem Değerlendirmesi, 2030'dan önce mevcut ve yeni ortaya çıkan risklerin önlenmesi, hafifletilmesi ve azaltılması için politika, uygulama, yatırım ve işbirliğine yönelik iyileştirmelerin, yeniliklerin ve gidişat düzeltmelerinin belirlenmesi ve uygulanması için bir fırsattır.

¹ <https://sendaiframework-mtr.undrr.org/>

² SÇADD- Sendai Çerçevesi Ara Dönem Değerlendirmesi

Bu üst düzey toplantı (ÜDT) 2030 Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarındaki (SKA) sürenin ortasına, SKA Zirvesine, Paris Anlaşmasının küresel envanterinin çıkarılmasına ve 2024 yılında yapılacak olan Geleceğin Zirvesine yaklaşırken, toplumların gezegenin mevcut sınırları içinde yaşanabilir bir yol çizebilmeleri için gerçekleşmesi gereken radikal dönüşümler doğrultusunda siyasi ilgiyi harekete geçirmek ve eylemi hızlandırmak için eşsiz bir fırsattır.

Üst Düzey Toplantı Hedefleri

Üst Düzey Toplantı; Üye Devletler, Birleşmiş Milletler sistem ortakları ve diğer paydaşların Sendai Çerçevesi- Ara Dönem Değerlendirmesi'nin bulguları ve tavsiyeleri üzerinde düşünceleri ve sistemik riski daha etkili bir şekilde ele almak için ileriye dönük ve riske dayalı bir yaklaşım formüle etmeleri için bir platform sağlamaktadır

Toplantıda Sendai Çerçevesinin 2030'a kadar uygulanmasına yönelik taahhüdün yenilenmesi ve hızlandırılması için bir siyasi bildirme kabul edilecektir.

Üst Düzey Toplantı'dan aşağıdaki sonuçlar beklenmektedir:

- Afet riskini azaltmak ve sektörler arasında direnç oluşturmak için Sendai Çerçevesi ile uyumlu olarak risk azaltmayı tüm karar alma, yatırım ve davranış süreçleriyle bütünleştirmek için küresel farkındalığı artırmak ve siyasi irade ve ivme oluşturmak.
- Boşlukları ve engelleri değerlendirmek için çözümleri ve en iyi uygulamaları göstermek ve bunların uygulanmasını hızlandırmak için taahhütleri ve planları duyurmak.
- Afet risk yönetimi ve dirençli kalkınma planlamasına ilişkin çok sektörlü uygulamalar yoluyla risk bilgisine dayanan ve önleme odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi ve uygulanmasının teşvik etmek.
- En az gelişmiş ülkeler, denize kıyısı olmayan gelişmekte olan ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada devletleri için Sendai Çerçevesinin tam olarak uygulanmasının sağlayacağı değere ilişkin önerisini ortaya koymak.
- Gelecekteki küresel krizleri önlemek veya bunlara hazırlanmak için stratejik öngörülerini oluşturmak üzere risk bilincine sahip karar alma, yatırım ve davranışları gerçekleştirme amacıyla için ulusal, bölgesel ve uluslararası işbirliğini geliştirmek.

Program Taslağı

Oturum - İnsanlar ve doğa için yaşanabilir yollar çizmek

Oturumda, Sendai Çerçevesinin bugüne kadar uygulanmasına ilişkin ulusal perspektifler vurgulanacak ve 2030 yılına kadar Sendai Çerçevesinin sonuç ve hedeflerine ulaşılması için risk bilgisine dayalı eylemlerin güçlendirilmesi ve hızlandırılmasına yönelik eylemler belirlenecektir. Bu amaçla, Üye Devlet temsilcileri de taahhütlerini ve bu amaca yönelik çabalarını paylaşmaya davet edilmektedir.

Rehber sorular

1. İlerleme ve başarının temel alanları ve kolaylaştırıcıları nelerdir ve bu konuda hangi iyi uygulamalar mevcuttur?

2. Acil ve kolektif dikkat gerektiren temel zorluklar nelerdir?
3. Risk bilgisine dayanan karar alma sürecine ulaşmak için hangi ortaklıklar veya işbirliği çabaları oluşturulmalıdır, güçlendirilmelidir veya birleştirilmelidir?
4. 2030'a giden süreçte en önemli eylem öncelikleri nelerdir?
5. Ülkeniz veya içinde bulunduğunuz ülke grubunuz hangi özel taahhütlerde bulunmak veya açıklamalarda bulunmak ister?

Çok Paydaşlı Panel 1: Afet Yönetiminden Risk Yönetimine; 21. Yüzyıla Uygun Risk Yönetişimi

Risk azaltma, insan varlığını ve güvenliğini korumanın temel unsurlarından biridir. Sendai Çerçevesinin 2015 yılında kabul edilmesinden bu yana risk anlayışında bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Tek tehlike ve olay temelli afet yönetiminden, riskin sistemik doğasının daha zengin karmaşık yapısını anlamaya geçiş, 21. yüzyıla uygun etkili bir risk yönetimi için gereklidir.

Geleneksel yönetim sistemleri ilk olarak aşamalı çevresel ve sosyal değişimleri ele almak üzere tasarlanmıştır. Doğrusal olmayan süreçler ve risk faktörleri arasındaki karmaşık etkileşimler ve gezegensel sınırların aşılmasının geri döndürülemez etkileri, bir revizyon gerektirmektedir. Dünya şu anda ulusal ve nesiller arası sınırları aşan sürdürülemez risk seviyeleriyle karşı karşıyadır.

COVID-19 salgını ve iklim değişikliği, kirlilik ve biyoçeşitlilik kaybından oluşan üçlü çevresel krizin gösterdiği üzere, mevcut risk yönetimi yöntemleri ve risk yönetişimi yaklaşımları, sektörler, sistemler, coğrafyalar ve zaman içinde sıklıkla kademelenen ve bileşik hale gelen şokları ele almakta yetersiz kalmaktadır. Üye Devletlerin Sendai Çerçevesinin yol gösterici ilkelerinde belirlediği gibi, risk azaltma ve risk yönetimi 'tüm toplumun katılımını ve ortaklığını', 'sektörler içinde ve arasında koordinasyonu' ve 'tüm Devlet kurumlarının tam katılımını' gerektirmektedir.

Mevcut ve beklenen küresel zorluklar, tam olarak anlaşılabilen riskleri ele almak için kolektif eylemler gerektirmektedir. Gezegene yönelik risklerin öngörülmesi, önlenmesi ve ele alınması her kararın, politikanın, yatırımın ve bütçenin bir parçası olmalıdır. 2030 Gündemi ve diğer uluslararası kabul görmüş çerçeve ve anlaşmalara ulaşmak için gereken en büyük dönüşümler, amaç ve hedefler arasındaki karşılıklı bağılıkları ve etkileşimleri hesaba katan sistemik bir yaklaşım gerektirmektedir.

Bu panelde, ister doğal isterse insan kaynaklı tehlikeler ve bunlarla bağlantılı çevresel, teknolojik ve biyolojik tehlikeler ve riskler olsun, 21. yüzyıl riskleriyle şoklar ve felaketler olarak ortaya çıkmadan önce mücadele etmeyi amaçlayan her düzeyde risk azaltma ve önlemeye yönelik farklı ve yeni yaklaşımlar tartışılacaktır.³

³ 2 Paragraf 15, Sendai Afet Risklerinin Azaltılması Çerçevesi 2015-2030

Panelde, altta yatan risk belirleyicilerinin disiplinler ötesi ve dinamik doğasını karşılayan risk yönetişimi yaklaşımlarına ilişkin çözümler ve iyi örnekler sunulacaktır. Tartışmada önceliklerin ortak politika anlayışına doğru kayması, sektörel farklılıkların üstesinden gelinmesi ve sistemik etkileşimleri dikkate alan ve hedefler ile politikalar arasındaki nedensel ilişkilere odaklanan yeni entegre yaklaşımların geliştirilmesi ele alınacaktır.

Rehber sorular:

1. Sendai Çerçevesi'nin beklenen sonuç ve hedeflerine ulaşması, risk bilgisine dayanan sürdürülebilir kalkınma için fırsatlardan yararlanmak veya yeni ve ortaya çıkan tehditleri azaltmak amacıyla politika, düzenleme ve mevzuat çerçeveleriyle, kurumsal yetki ve stratejilerde ne gibi ayarlamalar yapılması gerekmektedir?
2. Artan iklim etkileri, hızlı teknolojik değişim ve artan sosyal eşitsizlikten kaynaklanan riskler dahil olmak üzere kurumlar, sektörler, paydaşlar ve ölçekler arasında riskin entegre bir şekilde azaltılmasını ve yönetilmesini sağlamak için ne gibi önlemler alınabilir?
3. Riski önleyebilmek ve azaltabilmek için risk yaratma sürecini belirleyen politik ekonomiyi nasıl daha iyi anlayabiliriz?
4. Risk yönetimi en hassas durumdaki kişilere nasıl ulaşabilir ve özellikle krizlerden etkilenmiş durumda olan topluluklar ve özel durumdaki ülkelerde yaşayanların geride bırakılmaması ve en kırılgan durumdaki kişilere risk yönetiminin ulaşması nasıl sağlanabilir?

Afet risk azaltma, yeni risklerin oluşmasını engellemek ve erken harekete geçmeyi ve hazırlıklı olma durumunu sağlamak üzere nasıl daha fazla yaygınlaştırılabilir ve insani yardımla birlikte uygulanabilir?

Çok Paydaşlı Panel 2: Yatırımların riskten arındırılması ve küresel finans sisteminin risk üretiminden risk azaltmaya geçecek şekilde yeniden yapılandırılması

Mevcut yatırım ve finansman ortamı, riskin çeşitli boyutlarının entegre edilmesi yönünde ilerleme kaydetmiştir. Ancak, kamu ve özel sektör finansmanı mevcut ve öngörülen afet riskini yeterince içselleştirmemekte, dolayısıyla riski göz ardı eden yatırım kararlarıyla gelecekteki felaketleri tetiklemektedir. Finansmana yönelik mevcut yaklaşım henüz ekonomik, sosyal ve çevresel sistemlerde artan afet riski seviyeleri gerçeğiyle uyumlu hale getirilmemiştir.

Müdahale ve korumaya yatırım yapmaktan, önleme ve afet riskini azaltmaya doğru dengede acil bir değişim zorunludur. Ancak, finansal sistemin, makroekonomik politikaların, kalkınma ve iklim finansmanının birçok yönü afet riskinin yaratılmasına katkıda bulunmaya devam etmektedir. Yatırımların etkisinin yeterince dikkate alınmaması, toplulukların, tedarik zincirlerinin ve doğal ekosistemlerin maruziyetini ve kırılganlığını daha da artırmakta ve bu tür yatırımların sonraki makroekonomik sonuçlarından ayrı tutmakta veya görmezden gelmektedir.

Panelde ekonomi, çevre ve toplum arasındaki temel ilişkinin yeniden tasarlanmasına yönelik fırsatlar incelenecektir. Panel, ekonomi, çevre ve toplum arasındaki temel ilişkiyi yeniden tasarlama fırsatlarını inceleyecek. Son yıllarda finansal sistemin sistemsel reformuna yönelik önemli bir hareketlenme söz konusudur. Bugüne kadarki çabalar, finansal sistem içerisinde yeni yönetim kuralları, yapıları ve süreçlerinin geliştirilmesine odaklanmıştır; ancak Üye Devletler ve uluslararası finansal sistemin, mali ve piyasa temelli tedbirler ve diğer teşvikleri kullanarak, etkin fiyatlandırmayı ve afet risklerinin uygun şekilde değerlendirilmesini etkileyen kısa vadeciliği ve piyasa başarısızlıklarını ele alması gerekmektedir.

Küresel finans sisteminde riskin nasıl ele alındığını yeniden yapılandırmaya yönelik devam eden çabalar incelenecek ve insan ve ekosistemlerin sağlığına ve refahına zarar vermek yerine hizmet edecek şekilde sermaye dağıtımının işbirliği, entegrasyon ve güçlendirilmesi için öneriler sunulacaktır.

Rehber sorular:

1. Finansal düzenleme ve denetleme alanında afet riskinin doğru bir şekilde fiyatlandırılmasını, hesaplanmasını ve kararlarda açıklanmasını sağlayabilecek ne gibi adımlar atılabilir?
2. İklimle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Grubu ve Doğayla İlgili Finansal Beyan Görev Grubu gibi diğer ilgili çalışmalardan ne gibi dersler çıkarılabilir?
3. Merkez bankaları ve diğer ulusal para otoritelerinin afet riskinin azaltılmasını kendi kararlarına veya ticari bankaların kredi kararlarına entegre etmedeki rolü nedir?
4. Özel sektör finansal akışlarını daha sürdürülebilir, riske göre ayarlanmış sonuçlara doğru yönlendirmek için uygulanabilecek mali tedbirler veya diğer teşvikler nedir?

Çok Paydaşlı Panel 3: 2030 Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının uygulanmasını hızlandırmak için stratejik öngörü ve risk azaltma

Sendai Çerçevesi, yapay zekânın kötüye kullanımı, genetik kaynakların dizilimi, hayvanlardan insanlara bulaşabilen hastalıklar veya gıda sistemlerinin kırılabilirliği gibi geniş ve çeşitli risklerle başa çıkmak için kolektif zekâ ve yeni ortaklıklardan yararlanarak doğal ve insan kaynaklı tehlikeler ile ilgili çevresel, teknolojik ve biyolojik tehlike ve riskleri değerlendirme planıdır.

Şokların artan sıklığı ve ölçeği, geleceğe dönük ulusal kalkınma planlarının yanı sıra sektörlerle özgü planlar ile kamu ve özel sektörün ilgili yatırımlarını yönlendirmek ve desteklemek için risk analizinin ve stratejik öngörünün daha iyi uygulanmasını gerektirmektedir. Değişim ve belirsizliğe karşı planlama, öngörme ve bunlara daha iyi hazırlanma yeteneği, etkili direnç artırma önlemlerinin belirlenmesi için gerekli olacaktır.

Sendai Çerçevesi ve 2030 Gündeminin yedi yıllık uygulaması, büyük risklerin şok ve afet olarak ortaya çıkmadan önce önlenmesi ve azaltılması için güçlendirilmiş çabalara ihtiyaç olduğunu göstermiştir. Son yıllar aynı zamanda bu tür riskler gerçekleştiğinde daha etkili bir müdahaleye ihtiyaç duyulduğunu da göstermiştir.

Panelde, yıkıcı ve potansiyel olarak varoluşsal risklerin daha iyi yönetilebilmesi için nelerin gerekli olduğu, örneğin acilen ihtiyaç duyulan çok boyutlu risk değerlendirmesi ve stratejik öngörü için kurumsal kabiliyet, kapasite ve bilimsel ve teknolojik temellerin oluşturulması gibi konularda nasıl yatırım ve işbirliği yapılacağı tartışılacaktır.

Rehber Sorular:

1. Hükümetler ve her düzeydeki topluluklar, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının uygulanmasını hızlandırmak için stratejik öngörü faaliyetlerinden nasıl yararlanabilir?
2. Stratejik öngörü ve risk azaltma kapasitesi açısından çok taraflı sistem, özellikle de küresel ölçekte en kırılgan ülkeler ve topluluklar için ihtiyaca uygun hale nasıl getirilebilir?
3. Kapsayıcı ve toplumdaki tüm kesimler tarafından desteklenen bir gelecek vizyonu oluşturmak için hangi adımlar atılmalıdır?
4. Çok taraflı sürdürülebilir kalkınma koordinasyon ve destek mekanizması; riski nasıl daha iyi anlayabilir, dahil edebilir ve böylece etkili bir şekilde ele alabilir, küresel müşterekleri destekleyen faaliyetlere nasıl ilham verebilir ve kamu mallarını nasıl sunabilir?

Çok Paydaşlı Panel 4: Kolektif bir sorumluluk - Afet risk azaltmayı yerelleştirmek, bağlamı yeniden kurmak

Afet riskini etkili bir şekilde azaltmak için tüm toplumu kapsayan bir yaklaşım gerekmektedir. Bilim, politika ve uygulama arasında geliştirilmiş ve güçlü bir bağlantı önemli olmakla birlikte, afet riskinin anlaşılması ve yönetilmesinde toplumlar, gençler, kadın grupları, taban örgütleri ve yerel yönetimler arasında bölgesel ve yerel düzeyde katılımın artırılması da hayati önem taşımaktadır. Ayrıca, yerel, yerli ve geleneksel bilgi, risklerin anlaşılması, önlenmesi ve azaltılması, afet etkilerinin en aza indirilmesi ve direncin artırılması açısından büyük değer taşımaktadır.

Bu panelde, risk bilgisinin geliştirilmesine yönelik olarak toplumlarımızın geniş ve çeşitli kesimlerinden yararlanan, yeni bakış açıları ve yaklaşımlar sunan ve daha önce imkansız gibi görünen olasılıkları ve ortaklıkları ortaya çıkaran yaklaşımlar sunulacaktır. Panel, ulusal ve yerel düzeylerde paydaşların ve Devlet kurumlarının rollerini ve sorumluluklarını tartışacak, en kırılgan kişilerin kırılganlıklarını azaltmak ve insanlar ve gezegen için sistemik direnç oluşturmak için bağlamsal özelliklerin risk anlayışına ve risk yönetimine uygun uygulama araçlarıyla sistematik olarak nasıl entegre edilebileceğini araştıracaktır.

Rehber Sorular:

1. Yerel, geleneksel, yerli bilgiyi içeren kapsayıcı ve birbirine bağlı yönetim ve işbirliği ağlarını nasıl kurabiliriz?
2. Risklerin anlaşılması, tespiti, önlenmesi, yönetimi ve azaltılmasında bölgesel ve yerel bilgi ve eylemlerin- yerel yetkililer, toplum liderleri, taban, gençlik, yerli halklar - entegre edilmesine ilişkin iyi örnekler nelerdir? Bunu yaparken karşılaşılan engeller neler olmuştur? Varsa bunlar nasıl aşılanabilir?

3. Veri eksikliklerini ve risk bilgilerini etkin bir şekilde ele almanın yolları nelerdir ve topluluklar ile taban örgütleri nasıl bir rol oynayabilir?
4. Koordineli politika müdahaleleri, sistem tabanlı alt ulusal ve yerel değerlendirmelerle nasıl beslenebilir? Bu tür politikalar, alt ulusal ve yerel düzeylerde insanların ve ekosistemlerin ihtiyaçlarına yeterli şekilde cevap veren çok sektörlü ve çok ortaklı müdahaleler tarafından nasıl beslenebilir ve geliştirilebilir?
5. Ulusal ve yerel düzeylerde risk azaltıcı eylemleri güçlendirmek üzere yerel yönetimleri, özel sektörü ve ortaklıkları güçlendirmek için hangi öncelikli eylemler gerçekleştirilebilir?